

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 6 Ιουλίου 2021
(OR. en)

10157/21

Διοργανικός φάκελος:
2021/0164 (NLE)

ECOFIN 642
CADREFIN 337
UEM 177
FIN 518

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας¹, και ιδίως το άρθρο 20,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

¹ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η έξαρση της COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία της Λετονίας. Το 2019, το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της Λετονίας αντιστοιχούσε στο 51,0 % του ενωσιακού μέσου όρου. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Άνοιξης του 2021 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ της Λετονίας μειώθηκε κατά 3,6 % το 2020 και αναμένεται ότι θα μειωθεί κατά 0,3 % σωρευτικά το 2020 και το 2021. Στις πιο μακροχρόνιες πτυχές, με αντίκτυπο στις μεσοπρόθεσμες οικονομικές επιδόσεις, περιλαμβάνονται ιδίως η φορολογική συμμόρφωση, οι ελλείψεις δεξιοτήτων, τα ανεπαρκή αποτελέσματα στον τομέα της υγείας και οι χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά την καινοτομία.

- (2) Στις 9 Ιουλίου 2019 και στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο απηύθυνε συστάσεις στη Λετονία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ειδικότερα, το Συμβούλιο συνέστησε στη Λετονία να μειώσει τη φορολόγηση των χαμηλών εισοδημάτων μετατοπίζοντάς τη σε άλλες πηγές, ιδίως κεφάλαιο και ακίνητα, και βελτιώνοντας τη φορολογική συμμόρφωση, και να συνεχίσει την πρόοδο όσον αφορά το πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επίσης, συνέστησε στη Λετονία να ενισχύσει το κοινωνικό δίκτυ ασφαλείας και να αντιμετωπίσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, ιδίως με τη βελτίωση της επάρκειας των παροχών ελάχιστου εισοδήματος, των κατώτατων συντάξεων γήρατος και της εισοδηματικής στήριξης για τα άτομα με αναπηρία, να βελτιώσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης και των ατόμων που αναζητούν εργασία, για παράδειγμα ενισχύοντας τη συμμετοχή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων, και να ενισχύσει την ανθεκτικότητα, την προσβασιμότητα, την ποιότητα και την οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος υγείας, μεταξύ άλλων, με την παροχή πρόσθετων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Συνέστησε στη Λετονία να δοθεί έμφαση στις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην έρευνα και την καινοτομία, την καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, τις βιώσιμες μεταφορές και τις ψηφιακές υποδομές. Όσον αφορά την αντιμετώπιση του αντικτύπου της κρίσης, συνέστησε στη Λετονία να παρασχεθεί επαρκής εισοδηματική στήριξη στις ομάδες που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση και να μετριαστεί ο αντίκτυπος της κρίσης στην απασχόληση, για παράδειγμα, μέσω ρυθμίσεων ευέλικτης εργασίας, ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας και δεξιοτήτων.

Τέλος, συνέστησε στη Λετονία να ενισχυθεί η λογοδοσία και η αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα, πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τις κρατικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, και να βελτιωθεί το καθεστώς σύγκρουσης συμφερόντων. Αφού αξιολόγησε την πρόοδο ως προς την εφαρμογή των εν λόγω ειδικών ανά χώρα συστάσεων κατά τον χρόνο υποβολής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («ΣΑΑ»), η Επιτροπή διαπιστώνει ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις συστάσεις για τη δημοσιονομική πολιτική, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την εισοδηματική στήριξη και τη στήριξη της ρευστότητας με σκοπό την αντιμετώπιση του αντικτύπου της κρίσης.

- (3) Στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, εκτός των άλλων μέσω των οικείων ΣΑΑ, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσουν προσανατολισμό πολιτικής που στηρίζει την ανάκαμψη και να βελτιώσουν περαιτέρω τη σύγκλιση, την ανθεκτικότητα και τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στη σύστασή του, το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να ενισχύσουν τα εθνικά θεσμικά πλαίσια, να διασφαλίσουν μακροοικονομική σταθερότητα, να ολοκληρώσουν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση και να ενισχύσουν το διεθνή ρόλο του ευρώ..

- (4) Στις 30 Απριλίου 2021, η Λετονία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό της ΣΑΑ, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η εθνική οικειοποίηση των ΣΑΑ στηρίζει την επιτυχή εφαρμογή τους και τον διαρκή τους αντίκτυπο σε εθνικό επίπεδο και την αξιοπιστία τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του ΣΑΑ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού.
- (5) Τα ΣΑΑ θα πρέπει να επιδιώκουν τους γενικούς στόχους του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 (ο «μηχανισμός») και του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094¹ του Συμβουλίου για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19. Θα πρέπει να προωθούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης, συμβάλλοντας στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (6) Η εφαρμογή των ΣΑΑ των κρατών μελών θα αποτελέσει συντονισμένη προσπάθεια που περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις σε ολόκληρη την Ένωση. Μέσω συντονισμένης και ταυτόχρονης εφαρμογής και της υλοποίησης διασυνοριακών και πολυκρατικών έργων, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα αλληλοενισχύονται και θα παράγουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην Ένωση. Ως εκ τούτου, περίπου το ένα τρίτο του αντικτύπου του μηχανισμού στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στα κράτη μέλη θα προέλθει από δευτερογενείς επιπτώσεις από άλλα κράτη μέλη.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 23).

Ισορροπημένη απάντηση που συμβάλλει στους έξι πυλώνες

- (7) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και συμβάλλει έτσι κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζει το οικείο κράτος μέλος και της χρηματοδοτικής κατανομής για το οικείο κράτος μέλος.
- (8) Το ΣΑΑ της Λετονίας περιλαμβάνει ένα ισορροπημένο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων της χώρας, την τόνωση της ανάκαμψης από την κρίση COVID-19 και τη διαμόρφωση των θεμελίων για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξή της. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει 85 μέτρα που αφορούν τις κύριες προκλήσεις και τους τομείς πολιτικής ευρωπαϊκής σημασίας της Λετονίας και, ως εκ τούτου, καλύπτει εξίσου και τους έξι πυλώνες. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει έξι συνιστώσες: πράσινη μετάβαση, ψηφιακή μετάβαση, μείωση των ανισοτήτων, υγεία, παραγωγικότητα και κράτος δικαίου. Οι στόχοι των συνιστωσών είναι συμπληρωματικοί και οι μεταρρυθμίσεις μοχλεύουν τον αντίκτυπο των σχετικών επενδύσεων, ιδίως εισάγοντας διαρθρωτικές αλλαγές και αυξάνοντας τη συμμετοχή και τη χρηματοδότηση από τον ιδιωτικό τομέα.
- (9) Το ΣΑΑ εστιάζεται στις κύριες προκλήσεις της Λετονίας, δηλαδή στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τις περιφερειακές ανισότητες, τις ψηφιακές δεξιότητες και την εκπαίδευση ενηλίκων, και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη σύγκλιση και την αύξηση της παραγωγικότητας, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και καινοτομίας και της στήριξης των επιχειρηματικών επενδύσεων, καθώς και τη διοικητική ικανότητα, όπως η φορολογική διοίκηση, οι δημόσιες συμβάσεις και το δικαστικό σύστημα.

Αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που εντοπίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις

- (10) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ αναμένεται να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων (βαθμολόγηση Α) που εντοπίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που απευθύνονται στη Λετονία, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών πτυχών τους ή των προκλήσεων που εντοπίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί επίσημα από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (11) Οι συστάσεις σχετικά με την άμεση απόκριση στην πανδημία σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΣΑΑ της Λετονίας, παρά το γεγονός ότι η Λετονία έχει γενικά ανταποκριθεί κατάλληλα και επαρκώς στην άμεση ανάγκη στήριξης της οικονομίας με δημοσιονομικά μέσα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιπλέον, η σύσταση για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2020 δεν είναι πλέον επίκαιρη, λόγω τόσο της λήξης της αντίστοιχης δημοσιονομικής περιόδου όσο και της ενεργοποίησης, τον Μάρτιο του 2020, της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19.

- (12) Το ΣΑΑ περιλαμβάνει εκτεταμένη δέσμη αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, οι οποίες συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που απηύθυνε το Συμβούλιο στη Λετονία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, ιδίως όσον αφορά τους τομείς της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, όπως η ανθεκτικότητα, η προσβασιμότητα, η ποιότητα και η οικονομική αποδοτικότητα του τομέα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης· της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, όπως η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και οι ψηφιακές δεξιότητες· της κοινωνικής ένταξης, όπως οι παροχές ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος· της έρευνας και καινοτομίας· των επενδύσεων, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και οι οικονομικά προσιτές κατοικίες· της δημόσιας διοίκησης και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

- (13) Η βασική πρόκληση για τη Λετονία παραμένει η συνεχιζόμενη σύγκλιση, από την άποψη της βελτίωσης των όρων διαβίωσης του πληθυσμού της. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στις δεξιότητες, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την κοινωνική ένταξη αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της μακροπρόθεσμης χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης της Λετονίας. Προβλέπονται σημαντικές επενδύσεις για μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, με στόχο να εφοδιαστεί το εργατικό δυναμικό με τις απαιτούμενες δεξιότητες, και νέες οικονομικά προσιτές κατοικίες με σκοπό τη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. Στο ΣΑΑ περιλαμβάνονται μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προσβασιμότητας του συστήματος υγείας, τη στήριξη της παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών φροντίδας και την ενίσχυση της ικανότητας των ιδρυμάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης να προσαρμόζονται σε καταστάσεις κρίσης. Το ΣΑΑ συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων με την περαιτέρω βελτίωση του συστήματος στήριξης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, μέσω ενός μηχανισμού ετήσιας τιμαριθμικής αναπροσαρμογής συνδεδεμένου με την εξέλιξη του διάμεσου εισοδήματος. Άλλες επενδύσεις στις υποδομές προσβασιμότητας και αποκατάστασης για άτομα με μειωμένη κινητικότητα και αναπηρία, καθώς και οι επενδύσεις στη μακροχρόνια περίθαλψη ηλικιωμένων αναμένεται να συμβάλουν επίσης στην επίτευξη προόδου όσον αφορά την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων.

- (14) Το ΣΑΑ ενισχύει σημαντικά τις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία και στηρίζει διάφορες μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης. Επίσης, περιορίζει το κοινωνικοοικονομικό κόστος της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες. Το ΣΑΑ αποσκοπεί να μεταβάλει σε σημαντικό βαθμό την κατακερματισμένη διακυβέρνηση του συστήματος καινοτομίας και να δημιουργήσει βιώσιμα οικοσυστήματα καινοτομίας, ενισχύοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τις συνολικές επενδύσεις. Σημαντικές επενδύσεις προβλέπονται στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, στον εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, στα συστήματα ΤΠΕ δημόσιου τομέα, στις βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Τα μέτρα για τη βελτίωση των διατροφικών υποδομών μεταφορών στη Ρίγα και στα περίχωρά της αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και να συμβάλουν στον περιορισμό της αυξανόμενης κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα επιβατικά αυτοκίνητα. Για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων, το ΣΑΑ βασίζεται στη διοικητική εδαφική μεταρρύθμιση και περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε βιομηχανικά πάρκα, στις δημοτικές μεταφορές, στην οδική ανάπλαση, σε σχολεία και σε οικονομικά προσιτές κατοικίες. Η λογοδοσία και η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αναμένεται να ενισχυθούν μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την καταπολέμηση της παραοικονομίας και του οικονομικού εγκλήματος καθώς και μέσω της βελτίωσης του συστήματος δημόσιων συμβάσεων και της καινοτομίας στον δημόσιο τομέα. Το ΣΑΑ αναμένεται να συνεχίσει τις εργασίες για την εφαρμογή της στρατηγικής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με τη μεταρρύθμιση των συστημάτων συνεργασίας, ανταλλαγής πληροφοριών και κατάρτισης μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου που εμπλέκονται στον εντοπισμό, τη διερεύνηση και τη δίκη οικονομικών εγκλημάτων, ενισχύοντας παράλληλα τις τεχνικές ικανότητές τους.

Συμβολή στο αναπτυξιακό δυναμικό, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα

- (15) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο (βαθμολόγηση Α) στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα της Λετονίας, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της κρίσης λόγω COVID-19, ενισχύοντας έτσι την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση εντός της Ένωσης.
- (16) Σύμφωνα με προσομοιώσεις που διενήργησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, το ΣΑΑ μαζί με τα υπόλοιπα μέτρα του Μηχανισμού Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει τη δυνατότητα να αυξήσει το ΑΕΠ της Λετονίας κατά 2 % έως το έτος 2026, μη συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης θετικής επίδρασης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες μπορεί να είναι σημαντικές. Το πρόγραμμα σταθερότητας 2021 της Λετονίας καταδεικνύει τη σαφή προσθετικότητα του ΣΑΑ, καθώς το επίπεδο δημόσιων επενδύσεων αναμένεται να είναι σημαντικά υψηλότερο του προ της πανδημίας επιπέδου, δηλαδή κατά μέσο όρο 5,9 % του ΑΕΠ την περίοδο 2021 έως 2024 σε σύγκριση με 5,1 % του ΑΕΠ κατά μέσο όρο την περίοδο 2017-2019.

- (17) Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την περιφερειακή ανάπτυξη, την έρευνα και καινοτομία, καθώς και τα εκτεταμένα καθεστώτα στήριξης για τις επιχειρηματικές επενδύσεις θα ενισχύσουν μεσο-μακροπρόθεσμα το αναπτυξιακό δυναμικό της Λετονίας. Οι επενδύσεις και οι σχετικές μεταρρυθμίσεις του συστήματος μεταφορών της Ρίγας θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα της πόλης να προσελκύει επενδύσεις και ταλέντο. Τα μέτρα για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων στην αιολική ενέργεια θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων σχετικά με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και στο να καταστεί μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Τα καθεστώτα στήριξης των επιχειρηματικών επενδύσεων θα επιταχύνουν την επίτευξη του στόχου της Λετονίας για αύξηση της εξαγωγικής ικανότητας και της παραγωγικότητας, με βάση τα θεμελιώδη στοιχεία της βιομηχανίας, ήτοι καινοτομία, ανταγωνισμός και ισχυρή και εύρυθμα λειτουργούσα ενιαία αγορά. Το ΣΑΑ της Λετονίας προβλέπει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων του πληθυσμού. Οι επενδύσεις στις κατοικίες και τις υποδομές για τις απομακρυσμένες περιφέρειες θα ενισχύσουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης για τις υστερούσες περιφέρειες της Λετονίας. Συνολικά, τα εν λόγω μέτρα αντιμετωπίζουν μακροχρόνιες προκλήσεις της οικονομίας της Λετονίας, δηλαδή τις χαμηλές δαπάνες για την καινοτομία, τη χαμηλή αφομοίωση των σύγχρονων τεχνολογιών, καθώς και τις σημαντικές περιφερειακές ανισότητες.

- (18) Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αναμένεται να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική προστασία. Η θέσπιση συστήματος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των παροχών ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος αναμένεται να διασφαλίσει την ετήσια προσαρμογή τους στην αύξηση των μισθών, συμβάλλοντας στην επάρκειά τους. Τα εν λόγω μέτρα, σε συνδυασμό με την αύξηση του ορίου του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ώστε να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % του διάμεσου εισοδήματος, αναμένεται να μειώσουν τις εισοδηματικές ανισότητες και να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων, οι οποίες έχουν αναγνωριστεί ως μεταξύ των σημαντικότερων κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Λετονία. Επιπλέον, οι επενδύσεις στις υποδομές υγείας σε συνδυασμό με μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στην προσέλκυση πρόσθετων ανθρώπινων πόρων στον τομέα της υγείας αναμένεται να βελτιώσουν την προσβασιμότητα στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η έλλειψη της οποίας έχει επιπτώσεις κατά κύριο λόγο στα χαμηλά εισοδήματα και στα άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

Μη πρόκληση σημαντικής βλάβης

- (19) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ αναμένεται να διασφαλίσει ότι κανένα μέτρο για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους (βαθμολόγηση Α) κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»).

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

(20) Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» που παρείχε η Λετονία στο ΣΑΑ διενεργήθηκε σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση που παρέχεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας¹. Καλύπτει τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, και συγκεκριμένα τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, την κυκλική οικονομία, την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης και την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αξιολογούνται στο επίπεδο του μέτρου, δηλαδή μία μεμονωμένη αξιολόγηση ανά μεταρρύθμιση ή επένδυση. Η Λετονία πρότεινε, όπου απαιτείται, την εφαρμογή μέτρων μετριασμού για την αποφυγή της πρόκλησης σημαντικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση των μέτρων προστασίας από τις πλημμύρες, στην οποία η συμμόρφωση με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» διασφαλίζεται μέσω της συμπερίληψης συγκεκριμένων οροσήμων. Αντίστοιχα, στο πλαίσιο των επενδύσεων στην προστασία από τις πλημμύρες πρέπει να διασφαλίζεται η αυστηρή συμμόρφωση με την ενωσιακή περιβαλλοντική νομοθεσία, καθώς και η αποφυγή πρόκλησης βλάβης στην κατάσταση των υδατικών συστημάτων. Η οδική ανάπλαση συνοδεύεται από επένδυση στις απαλλαγμένες από τις ανθρακούχες εκπομπές μεταφορές με σκοπό την αποφυγή της πρόκλησης βλάβης στον στόχο του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.

¹ ΕΕ C 58 της 18.2.2021, σ. 1.

Συμβολή στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας

- (21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 37,6 % των συνολικών πιστώσεων του ΣΑΑ, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του εν λόγω κανονισμού, το ΣΑΑ συνάδει με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα 2021-2030.

- (22) Το ΣΑΑ της Λετονίας εστιάζεται ιδιαίτερα στη βιώσιμη κινητικότητα. Η αναμόρφωση της μητροπολιτικής περιοχής της Ρίγας και το σχετικό επενδυτικό πρόγραμμα για οικολογικές αστικές δημόσιες μεταφορές και υποδομές αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην απανθρακοποίηση του κλάδου μεταφορών της Λετονίας. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει επίσης μέτρα που εστιάζονται στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πολυκατοικιών και των δημόσιων κτιρίων και των επιχειρήσεων και στην αναβάθμιση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Έτσι αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον οικοδομικό τομέα. Το ΣΑΑ εστιάζεται επίσης στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή χάρη στις επενδύσεις σε μέτρα αποτροπής των πλημμυρών και στην πυροπροστασία, τα οποία αναμένεται να συμβάλουν άμεσα στον στόχο της προσαρμογής στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Το ΣΑΑ δεν περιλαμβάνει μέτρα που έχουν ως στόχο τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, ορισμένα από τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής μπορεί να είναι επίσης επωφελή για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί μία από τις κύριες απειλές για τη βιοποικιλότητα.

Συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση

- (23) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην ψηφιακή μετάβαση ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 21 % των συνολικών πιστώσεων του ΣΑΑ, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ορίζεται στο παράρτημα VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(24) Τα ψηφιακά μέτρα που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ καλύπτουν διάφορες πτυχές του ψηφιακού μετασχηματισμού, όπως τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, τις δεξιότητες και τη συνδεσιμότητα, με έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της λετονικής οικονομίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Οι ανεπαρκείς βασικές ψηφιακές δεξιότητες, η χαμηλή αφομοίωση των ψηφιακών λύσεων από τις επιχειρήσεις, καθώς και η έλλειψη ειδικών ΤΠΕ, είναι οι κύριες ψηφιακές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Λετονία, με επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού, την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα, τη χρήση κρατικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την ψηφιακή καινοτομία εξίσου. Σε απάντηση στις εν λόγω προκλήσεις, το ΣΑΑ της Λετονίας περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις στις βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες. Το ΣΑΑ της Λετονίας περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημόσιων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των κεντρικών δημόσιων λύσεων. Το ΣΑΑ αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που σχετίζονται με την ψηφιακή μετάβαση στηρίζοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και τη δημιουργία καλύτερου περιβάλλοντος έρευνας και καινοτομίας, με μέτρα για τη βελτίωση της ψηφιοποίησης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και με τη δημιουργία του απαραίτητου πλαισίου για τη συμμετοχή της Λετονίας στο δίκτυο των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα για την ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου πολύ υψηλής ταχύτητας, το οποίο αναμένεται να συμβάλει περαιτέρω στη βελτίωση των ψηφιακών υποδομών.

Διαρκής αντίκτυπος

(25) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ αναμένεται να έχει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), διαρκή αντίκτυπο στη Λετονία.

- (26) Η υλοποίηση των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων αναμένεται να επιφέρει διαρθρωτικές βελτιώσεις στην οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, η μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναμένεται να έχει διαρκή αντίκτυπο στην ποιότητα της εκπαίδευσης και της έρευνας στη Λετονία. Άλλα μέτρα είναι οι μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της ψηφιοποίησης και η στήριξη των ψηφιακών δεξιοτήτων, η αναδιοργάνωση των δήμων, η μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης με σκοπό τη μείωση της παραοικονομίας, και η στρατηγική δημιουργίας κεντρικού συστήματος και επαγγελματοποίησης των δημόσιων συμβάσεων. Μεταξύ άλλων, αναμένονται και διαρθρωτικές βελτιώσεις από την υλοποίηση επενδύσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω ανακαινίσεων, επενδύσεων στην ψηφιοποίηση, στη στήριξη της διοικητικής εδαφικής μεταρρύθμισης, στις υποδομές υγείας των πανεπιστημιακών και περιφερειακών νοσοκομείων, στις υποδομές για τους παρόχους δευτεροβάθμιων εξωνοσοκομειακών υπηρεσιών και στις υποδομές για βιομηχανικά πάρκα.
- (27) Ο διαρκής αντίκτυπος του ΣΑΑ μπορεί επίσης να ενισχυθεί μέσω συνεργειών μεταξύ του ΣΑΑ και άλλων προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ιδίως με την ουσιαστική αντιμετώπιση των βαθιά ριζωμένων εδαφικών προκλήσεων και την προώθηση ισορροπημένης ανάπτυξης.

Παρακολούθηση και υλοποίηση

- (28) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο η) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο ΣΑΑ είναι επαρκείς (βαθμολόγηση Α) για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των οροσήμων και των στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών.
- (29) Στο λετονικό ΣΑΑ παρουσιάζεται μια διοικητική οργάνωση για τη διαδικασία υλοποίησής του στη Λετονία, η οποία αναμένεται ότι θα διασφαλιστεί στο πλαίσιο του υφιστάμενου εθνικού πλαισίου εκτέλεσης των πόρων επιμερισμένης διαχείρισης. Στο ΣΑΑ προβλέπεται επισκόπηση των προβλεπόμενων διαδικασιών παρακολούθησης και υποβολής στοιχείων και προσδιορίζονται σαφώς οι παράγοντες, καθώς και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων εσωτερικού ελέγχου. Ο συντονισμός της υλοποίησης του ΣΑΑ θα ανατεθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, ενώ η διασφάλιση και η παρακολούθηση της υλοποίησης θα πρέπει να ανατεθούν στο γραφείο του πρωθυπουργού, στα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία και στον κεντρικό οργανισμό χρηματοδότησης και ανάθεσης συμβάσεων. Τα ορόσημα και οι στόχοι είναι ρεαλιστικά και οι προτεινόμενοι δείκτες είναι συναφείς και άρτιοι. Τα μέτρα του ΣΑΑ είναι σε κάποιο βαθμό κατακερματισμένα, με αποτέλεσμα μεγάλο αριθμό οροσήμων και στόχων. Τείνουν να αναβάλλονται για το τέλος του σχεδίου, δηλ. προς το 2026, ιδίως στις περιπτώσεις επενδύσεων σε υποδομές και οριζόντιων καθεστώτων επιχειρηματικών επενδύσεων.

- (30) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού κοινοποιείται και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Μπορεί να ζητηθεί τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού τεχνικής υποστήριξης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 20021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του ΣΑΑ τους.

Υπολογισμός του κόστους

- (31) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο θ) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.9 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η αιτιολόγηση που παρέχεται στο ΣΑΑ σχετικά με το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ είναι, σε μέτριο βαθμό (βαθμολόγηση Β), εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 1).

- (32) Η Λετονία διαβίβασε επιμέρους εκτιμήσεις κόστους για όλες τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ. Η ανάλυση του κόστους είναι κατά κανόνα λεπτομερής και τεκμηριωμένη. Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε συγκρίσεις με παρελθούσες επενδύσεις παρόμοιας φύσεως και στην ανάλυση της αγοράς και των τιμών. Από την αξιολόγηση των εκτιμήσεων του κόστους και των σχετικών δικαιολογητικών προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος του κόστους είναι ικανοποιητικά αιτιολογημένο και εύλογο. Τα προτεινόμενα ποσά για χρηματοδότηση κρίθηκαν κατάλληλα και θεωρήθηκε ότι αποδεικνύουν, σε μέτριο βαθμό, το βάσιμο των εκτιμήσεων κόστους. Παρότι το κόστος των περισσότερων μέτρων κρίνεται ιδιαίτερα βάσιμο (δηλαδή το εκτιμώμενο κόστος είναι μικρού έως μεσαίου ύψους σε σύγκριση με το κόστος παρόμοιων μεταρρυθμίσεων ή επενδύσεων), όσον αφορά περιορισμένο σύνολο μέτρων, ο υπολογισμός του κόστους κρίνεται εύλογος σε μικρό βαθμό. Τέλος, το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ συνάδει με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και είναι ανάλογο προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

- (33) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.10 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο ΣΑΑ επαρκούν (βαθμολόγηση Α) για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη χρήση των πόρων που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού, και αναμένεται να συμβάλουν αποτελεσματικά στην αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης. Αυτό δεν θίγει την εφαρμογή άλλων μέσων και εργαλείων για την προώθηση και την επιβολή της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ, μεταξύ άλλων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹.
- (34) Το σύστημα ελέγχου και οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο ΣΑΑ βασίζονται σε αξιόπιστες διαδικασίες και δομές που χρησιμοποιούνται στο υφιστάμενο εθνικό πλαίσιο για την εκτέλεση των διαρθρωτικών πόρων. Στο ΣΑΑ προσδιορίζονται με σαφή τρόπο παράγοντες (φορείς/οντότητες) και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους για την εκτέλεση των καθηκόντων εσωτερικού ελέγχου. Οι σχετικές αρμοδιότητες διαχωρίζονται καταλλήλως. Το σύστημα ελέγχου και άλλες σχετικές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων για τη συλλογή και τη διάθεση δεδομένων σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες, είναι επαρκή.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 1).

- (35) Οι συνολικές ρυθμίσεις συμφωνήθηκαν από το υπουργικό συμβούλιο της Λετονίας στις 18 Αυγούστου 2020. Η έκδοση περαιτέρω εκτελεστικών πράξεων αναμένεται πριν από την έναρξη της υλοποίησης του ΣΑΑ. Αυτό δεν εμπόδισε την αξιολόγηση της διαδικασίας και των δομών που περιγράφηκαν. Οι λετονικές αρχές θα πρέπει να παρέχουν ενημέρωση σχετικά με την έκδοση των εν λόγω πράξεων και θα πρέπει να καθοριστούν οι σχετικές υποχρεώσεις στη συμφωνία που θα συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 (η «συμφωνία χρηματοδότησης»).
- (36) Η Λετονία ανέφερε ότι για τη συμμόρφωση με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις διαχείρισης και υποβολής στοιχείων που περιγράφονται στο ΣΑΑ ενδέχεται να απαιτείται η τροποποίηση ή νέα ανάπτυξη εργαλείων ΤΠ, όπως η ενότητα «μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» στο πληροφορικό σύστημα διαχείρισης πόρων της πολιτικής συνοχής (KRPVIS), καθώς και η χρήση μεταβατικών εργαλείων ΤΠ. Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Λετονία θα πρέπει να εφαρμόσει την εν λόγω τροποποίηση των υφιστάμενων εργαλείων ΤΠ προκειμένου να συμμορφωθεί με το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού, επιβεβαιώνοντας την κατάσταση της εφαρμογής της με το πρώτο αίτημα πληρωμής. Αν το εν λόγω αίτημα πληρωμής δεν βασίζεται πλήρως στις λειτουργίες των τροποποιημένων εργαλείων ΤΠ που περιγράφονται στο ΣΑΑ, θα πρέπει να καταρτιστεί ειδική έκθεση λογιστικού ελέγχου σχετικά με το σύστημα. Στην έκθεση θα πρέπει να αναλύονται τυχόν σχετικές αδυναμίες που εντοπίστηκαν και διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν ή πρόκειται να ληφθούν.

Συνοχή του ΣΑΑ

- (37) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και το παράρτημα V, κριτήριο 2.11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το ΣΑΑ περιλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις.

(38) Το λετονικό ΣΑΑ είναι συνεκτικό, με συνεπείς και αλληλοενισχυόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, και συνέργειες μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις. Οι έξι συνιστώσες διαρθρώνουν τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις και αναδεικνύουν ικανοποιητικά τη θεματική σχέση και τη διασύνδεσή τους. Διασφαλίζεται η συνοχή σε κάθε συνιστώσα, με τις επενδύσεις να συνοδεύουν τις σχετικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών του ΣΑΑ. Οι συνιστώσες που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ διαμορφώνουν ενιαίο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, κύριος σκοπός του οποίου είναι να προωθήσει την παραγωγικότητα, να μειώσει τις ανισότητες και να προωθήσει την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Οι στόχοι των έξι συνιστωσών αλληλοενισχύονται και είναι συνεκτικοί μεταξύ τους.

Ισότητα

- (39) Όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους, στο ΣΑΑ περιγράφονται οι προκλήσεις σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Στο ΣΑΑ προσδιορίζονται επίσης οι επενδύσεις που αναμένεται να συμβάλουν στην υπέρβαση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν. Το ΣΑΑ της Λετονίας προβλέπει την εφαρμογή διαφόρων μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών. Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία, στο ΣΑΑ περιλαμβάνεται ένα μέτρο για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων. Επιπλέον, όλα τα νέα οχήματα δημόσιων μεταφορών θα πρέπει να παρέχουν εύκολη πρόσβαση στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Η κατάσταση των ευπαθών ομάδων αντιμετωπίζεται γενικά, ιδίως στον τομέα της υγείας. Το ΣΑΑ περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών ευκαιριών για όλα τα παιδιά σχολικής ηλικίας. Όσον αφορά την ισότητα των φύλων, το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν ειδικά στη συμμετοχή των γυναικών σε ευκαιρίες σταδιοδρομίας στον τομέα των ΤΠΕ, προκειμένου να βελτιωθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων μεταξύ των ειδικών ΤΠΕ. Η κατάσταση της αγοράς εργασίας για τις γυναίκες που αναζητούν εργασία αναμένεται να βελτιωθεί μέσω στοχευμένων μέτρων που αποσκοπούν στην προώθηση του συνδυασμού της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής μέσω της δημιουργίας ευκαιριών εξ αποστάσεως εργασίας και μερικής απασχόλησης για τα νοικοκυριά με παιδιά. Στο πλαίσιο της διαχείρισης και υλοποίησης έργων θα πρέπει να διασφαλίζεται η ισότητα της αμοιβής για εργασία ίσης αξίας, καθώς και η πολυμορφία στη διοίκηση. Επιπλέον, η διαδικασία επιλογής των έργων θα πρέπει να υπόκειται στην αρχή του μη αποκλεισμού και στην υποχρέωση καταπολέμησης των διακρίσεων όχι μόνο με βάση το φύλο αλλά και λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Αυτοαξιολόγηση ασφάλειας

- (40) Το ΣΑΑ περιλαμβάνει γενική αυτοαξιολόγηση της ασφάλειας για κάθε συνιστώσα και απαριθμεί τα μέτρα που διαθέτουν διάσταση ασφαλείας. Παρότι η λετονική αυτοαξιολόγηση της ασφάλειας είναι γενικού χαρακτήρα, στο ΣΑΑ αντιμετωπίζεται η κυβερνοασφάλεια και άλλες πτυχές ψηφιακής ασφάλειας. Η αυτοαξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με τις προβλεπόμενες επενδύσεις θα ενισχυθεί η ασφάλεια των οικείων μέτρων.

Διασυνοριακά και πολυκρατικά έργα

- (41) Το ΣΑΑ συμβάλλει σε διάφορα πολυκρατικά έργα και σε προβλεπόμενα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (IPCEI): τον Διάδρομο Βαλτικής οδού 5G, το ευρωπαϊκό δίκτυο κόμβων ψηφιακής καινοτομίας, τις ευρωπαϊκές κοινές υποδομές και υπηρεσίες δεδομένων (μέσω της δημιουργίας ενός πιθανού IPCEI στο υπολογιστικό νέφος επόμενης γενιάς), τη Connected Public Administration (διασυνδεδεμένη δημόσια διοίκηση), το Genome Europe (γονιδίωμα Ευρώπη), στο Σύστημα ανταλλαγής ακτινογραφιών των Βαλτικών Κρατών (Baxe), και τεχνολογίες μικροεπεξεργαστού και ημιαγωγού. Τα εν λόγω έργα επίσης χρηματοδοτούνται και από άλλα προγράμματα, όπως το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», καθώς και από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Διαδικασία διαβούλευσης

- (42) Από τον Δεκέμβριο του 2020 μέχρι τον Μάρτιο του 2021 διοργανώθηκε σειρά θεματικών δημόσιων διαβουλεύσεων οι οποίες ήταν ανοικτές σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, στους κοινωνικούς εταίρους, στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Στη συζήτηση σχετικά με το ΣΑΑ μεταξύ της Επιτροπής και των λετονικών αρχών συμμετείχαν εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων, επιχειρηματικών οργανώσεων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Οι προτάσεις των εταίρων για το ΣΑΑ είναι δημόσια διαθέσιμες και έχουν δημοσιευτεί μαζί με το ΣΑΑ.
- (43) Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση του σχεδίου προβλέπεται να διασφαλιστεί μέσω του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της στήριξης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, όπου οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων μερών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της επιτροπής παρακολούθησης των ενωσιακών κονδυλίων. Για να εξασφαλιστεί η οικειοποίηση από τους σχετικούς φορείς, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλες οι τοπικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ.

Θετική αξιολόγηση

- (44) Μετά τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής για το λετονικό ΣΑΑ και το πόρισμα ότι το ΣΑΑ συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 και το παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καθορίζει τις μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα που απαιτούνται για την υλοποίηση του ΣΑΑ, τα σχετικά ορόσημα, τους στόχους και τους δείκτες, καθώς και το ποσό που καθίσταται διαθέσιμο από την Ένωση για την υλοποίηση του ΣΑΑ με τη μορφή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης.

Χρηματοδοτική συνεισφορά

- (45) Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του ΣΑΑ της Λετονίας ανέρχεται σε 1 826 000 000 EUR. Δεδομένου ότι το ΣΑΑ συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 και, επιπλέον, το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ είναι χαμηλότερο από τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που διατίθεται για τη Λετονία, η χρηματοδοτική συνεισφορά που κατανέμεται στο ΣΑΑ της Λετονίας θα πρέπει να ισούται με το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του ΣΑΑ με την επιφύλαξη επικαιροποίησης του ΣΑΑ λαμβανομένης υπόψη της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.

- (46) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ο υπολογισμός της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για την Λετονία πρέπει να επικαιροποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2022. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, ποσό που δεν υπερβαίνει τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) του εν λόγω κανονισμού θα πρέπει να καταστεί διαθέσιμο για την Λετονία για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Εφόσον είναι αναγκαίο μετά την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, θα πρέπει να τροποποιήσει την παρούσα απόφαση ώστε να συμπεριλάβει την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
- (47) Η στήριξη που πρόκειται να παρασχεθεί θα χρηματοδοτηθεί από τη δανειοληψία στην οποία θα προβεί η Επιτροπή εξ ονόματος της Ένωσης με βάση το άρθρο 5 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου¹. Η στήριξη θα πρέπει να καταβληθεί σε δόσεις αφού η Λετονία εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του ΣΑΑ.
- (48) Η Λετονία έχει ζητήσει προχρηματοδότηση που αναλογεί στο 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Το ποσό αυτό θα πρέπει να καταστεί διαθέσιμο στη Λετονία με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης, και σύμφωνα με αυτήν.

¹ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1).

- (49) Η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την έκβαση διαδικασιών σχετικά με τη χορήγηση κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο κάθε ενωσιακού προγράμματος πλην του μηχανισμού ή διαδικασιών οι οποίες αφορούν στρεβλώσεις της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ενδέχεται να κινηθούν, ιδίως βάσει των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης. Δεν απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 108 της Συνθήκης, τις τυχόν χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Έγκριση της αξιολόγησης του ΣΑΑ

Εγκρίνεται η αξιολόγηση του ΣΑΑ της Λετονίας με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Οι μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, οι ρυθμίσεις και το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης και υλοποίησης του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών οροσήμων και στόχων, οι σχετικοί δείκτες εκπλήρωσης των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και οι ρυθμίσεις για την παροχή πλήρους πρόσβασης της Επιτροπής στα σχετικά δεδομένα τεκμηρίωσης καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Χρηματοδοτική συνεισφορά

1. Η Ένωση καθιστά διαθέσιμη στην Λετονία χρηματοδοτική συνεισφορά με τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης ύψους 1 826 000 000EUR¹. Ποσό ύψους 1 640 779 642 EUR διατίθεται για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Εάν από την επικαιροποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 προκύψει επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για την Λετονία ίση με ή μεγαλύτερη από το ποσό των 1 826 000 000EUR, διατίθεται επιπλέον ποσό ύψους 185 220 358 EUR για νομική δέσμευση από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Εάν από την επικαιροποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 προκύψει επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για την Λετονία μικρότερη από το ποσό των 1 826 000 000EUR, η διαφορά μεταξύ της επικαιροποιημένης μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς και του ποσού των 1 640 779 642 EUR διατίθεται για νομική δέσμευση σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 20 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

¹ Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη χρηματοδοτική κατανομή μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Λετονίας στις δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.

2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης διατίθεται από την Επιτροπή στη Λετονία σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας απόφασης. Ποσό ύψους 237 380 000 EUR διατίθεται ως πληρωμή προχρηματοδότησης, που ισούται με το 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμιευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.
3. Η προχρηματοδότηση αποδεσμεύεται με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης, και σύμφωνα με αυτήν. Η προχρηματοδότηση εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από την πληρωμή των δόσεων.
4. Η αποδέσμευση των δόσεων σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης εξαρτάται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση και από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Λετονία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του ΣΑΑ. Για να είναι επιλέξιμη για πληρωμή, η Λετονία θα επιτύχει τα ορόσημα και τους στόχους το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2026, με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος των νομικών δεσμεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 3
Αποδέκτης

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Λετονίας.

...

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
